

В дальнейшем необходимо проводить статистические исследования динамики структурных факторов с тем, чтобы иметь возможность предвидеть критические параметры банковских кризисов. Результаты таких исследований предполагается привести в следующих работах.

Источники и литература:

1. Аналіз банківської діяльності: підручник / [А. М. Герасимович, І. М. Парасій-Вергуненко, В. М. Кочетков та ін.]. К. : КНЕУ. 2010. – 599 с.
2. Баканов М. И., Шеремет А. Д. Теория экономического анализа. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 416.
3. Збірник задач з аналізу банківської діяльності : Навч. Посіб. / А. М. Герасимович, І. М. Парасій-Вергуненко, Л. О. Примостка та ін. / К. : КНЕУ. 2006. – 504 с.
4. Моисеев Н. Н. Математические задачи системного анализа. – М. : Наука, 1981. – 487 с.
5. Белов В. Т. Универсальный метод экономико-математического моделирования / В. Т. Белов, А. И. Гапонов / Экономика Крыма. – 2010. – №3. – С. 78-82.
6. Вісник Національного банку України. – 2012. – №6. – С. 68.

Годес О.Д.

УДК:338.3

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

***Анотація.** У статті проведено оцінку фінансового стану підприємств машинобудівної галузі. Проведена оцінка фінансових результатів діяльності машинобудівних підприємств за 2006 – 2011 рр. Наведено динаміку об'ємів реалізації продукції машинобудівних підприємств за аналізований період. Представлена динаміка показників рентабельності операційної діяльності підприємств цієї галузі. Визначено наступні проблеми машинобудівних підприємств: різну розмірність фінансових коефіцієнтів; відсутність універсальної методики трактування якісних показників управління фінансовою діяльністю підприємств.*

***Ключові слова:** фінансова діяльність, принципи, фінансові ресурси, управління, якість.*

***Анотация.** В статье представлена оценка финансового состояния предприятий машиностроительной отрасли. Проведена оценка финансовых результатов деятельности машиностроительных предприятий за 2006 - 2011 гг. Приведена динамика объемов реализации продукции машиностроительных предприятий за анализируемый период. Представлена динамика показателей рентабельности операционной деятельности предприятий этой отрасли.*

Определены следующие проблемы машиностроительных предприятий: разная размерность финансовых коэффициентов, отсутствие универсальной методики трактовки качественных показателей управления финансовой деятельностью предприятий.

***Ключевые слова:** финансовая деятельность, принципы, финансовые ресурсы, управление, качество.*

***Summary.** In this article it is presented the assessment of the financial situation of machine-building industry enterprises.*

It is shown the estimation of financial performance of the machine-building enterprises in 2006 - 2011. It is shown the dynamics of products sale volume for machine building enterprises analysed period. It is presented dynamics of indicators of profitability of enterprises' operating activity in this area.

It is determined that the most successful machine building enterprises activity was in 2011, when the overall financial result was 14.4 bln., In prior years the industry has achieved the best result in 2007, in this period financial result of machine building enterprises was 5.128 billion. UAH.

It is proved that in recent years the share of sold products in the machine-building enterprises in common industrial production was hovering around 10 - 14%. For example, in 2011 it was 12.03%, while in 2001 - 10.21%. Level of profitability of machine building enterprises began to decline from the end of 2008, due to the crisis. In 2011, profitability indicators of mechanical engineering is not only significantly improved in relation to 2010, but also to the all analyzed period.

It is identified the following problems of mechanical enterprises: different dimension of financial ratios; lack of universal methods of enterprises' qualitative financial management interpretation.

***Keywords:** financial activities principles, financial resources, management and quality.*

Постановка проблеми. Машинобудівна галузь України належить до базових галузей економіки країни, які здатні забезпечити її ефективний економічний розвиток. Крім того слід зазначити те, що українське машинобудування володіє достатніми конкурентними перевагами на світовому ринку, - це і потужний науково-технічний і кадровий потенціал; це і наявність перспективних з комерційної точки зору досліджень і розробок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність розгляду даної теми зумовлена тим, що в даний момент підприємства змушені приділяти велику увагу проблемам, пов'язаним з формуванням і підвищенням ефективності використання своїх фінансових ресурсів та активізувати пошук шляхів поліпшення свого фінансового стану. Дана тема простежується у роботах таких вчених як: І. Алексеева, І. Бланк, О. Василик, М. Денисенко, О. Заруба, О. Захарчук, А. Костін, А. Мороз, А. Міщенко, А. Поддєрьогін, О. Стоянова, Терещенко, Г. Філіна та ін. [1- 6]. Для того щоб визначити ефективні напрями фінансової діяльності підприємства, необхідно сучасно проводити оцінку фінансового стану підприємств, що і є метою даної статті.

Виклад основного матеріалу. Машинобудівна галузь – одна з найбільш значимих в промисловості України: вона об'єднує систему науково-дослідних, конструкторсько-технологічних організацій; охоплює 11267 підприємств; 13,4% загального об'єму промислової продукції і понад 15% вартостей основних виробничих фондів. Впродовж 2011 р. частина продукції машинобудування у випуску промислової продукції склала 18%, в експорті - 20%. Машинобудівна галузь - це третя по рівню значущості галузь після металургії і харчової промисловості, яка повинна забезпечити в майбутньому технологічний прорив української економіки на світових ринках.

Проте, незважаючи на наявність в українській машинобудівній галузі потенційних конкурентних переваг, сучасне положення більшості підприємств галузі не відповідає їх потенційним можливостям і вони, фактично, знаходяться в стані глибокої фінансової кризи. Дані Держкомстату свідчать про те, що діяльність більшої частини українських машинобудівних підприємств збиткова (табл. 1).

Як видно з приведених даних, найбільш успішною діяльністю машинобудівних підприємств була в 2011 р., коли загальний фінансовий результат склав 14,4 млрд. грн., в попередніх періодах найкращого результату галузь досягла в 2007 р., в цей період фінансовий результат діяльності машинобудівних підприємств склав 5,128 млрд. грн. За підсумками 2011 р. фінансові результати були дещо кращі, ніж в промисловості в цілому. Так, частка підприємств, які отримали прибуток, збільшилася з 66,7% в 2006 р. до 67,2% в 2011 р. (рис. 1).

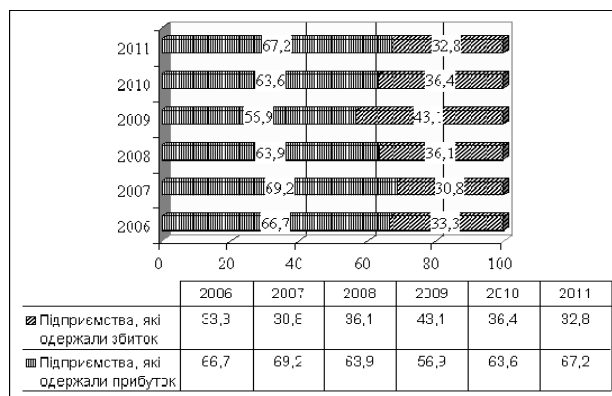

Рис. 1. Частка машинобудівних підприємств, що отримали прибуток або збиток в 2006 – 2011 рр. (складено за даними Державної Служби Статистики)

Головною причиною збільшення кількості збиткових машинобудівних підприємств стало різке зниження об'ємів реалізації продукції в 2009 р. (рис. 2).

Таблиця 1. Фінансові результати діяльності машинобудівних підприємств за 2006 – 2011 рр.

	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування (млн. грн.)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат (млн. грн.)	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат (млн. грн.)
2006					
Промисловість	34699,6	65,3	45903,0	34,7	11203,4
Машинобудування, в.ч.	1916,9	66,7	3895,1	33,3	1978,2
- виробництво машин та устаткування	734,2	64,2	1478,3	35,8	744,1
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	587,9	69,8	1124,7	30,2	536,8
- виробництво транспортних засобів та устаткування	594,8	64,6	1292,1	35,4	697,3
2007					
Промисловість	43700,9	66,6	56956,9	33,4	13256
Машинобудування, в.ч.	5127,5	69,2	7137,4	30,8	2009,9
- виробництво машин та устаткування	1434,2	67,9	2328,2	32,1	894
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	1347,9	71,4	1792,9	28,6	445
- виробництво транспортних засобів та устаткування	2345,4	65,4	3016,3	34,6	670,9
2008					
Промисловість	20243,2	61,1	70812,5	38,9	50569,3
Машинобудування, в.ч.	704,6	63,9	7412,0	36,1	6707,4
- виробництво машин та устаткування	918,8	62,9	3062,5	37,1	2143,7
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	224,5	66,1	1787,9	33,9	1563,4
- виробництво транспортних засобів та устаткування	-438,7	59,1	2561,6	40,9	3000,3
2009					
Промисловість	-3948,1	54,1	39611,7	45,9	43559,8
Машинобудування, в.ч.	2547,3	56,9	7893,1	43,1	5345,8
- виробництво машин та устаткування	2274,8	53,6	3814,3	46,4	1539,5

	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування (млн. грн.)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат (млн. грн.)	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат (млн. грн.)
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	1937,9	62,6	2468,5	37,4	530,6
- виробництво транспортних засобів та устаткування	-1665,4	51,7	1610,3	48,3	3275,7
2010					
Промисловість	26530,5	58,2	61629,1	41,8	35098,6
Машинобудування, в.ч.	5531,0	63,6	8596,6	36,4	3065,6
- виробництво машин та устаткування	1828,8	61,0	3256,5	39,0	1427,7
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	953,6	67,5	1582,8	32,5	629,2
- виробництво транспортних засобів та устаткування	2748,6	61,4	3757,3	38,6	1008,7
2011					
Промисловість	63260,9	62,1	111105,1	37,9	47844,2
Машинобудування, в.ч.	14396,4	67,2	17976,8	32,8	3580,4
- виробництво машин та устаткування	2207,9	66,9	3686,5	33,1	1478,6
- виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	2088,3	68,4	3263,6	31,6	1175,3
- виробництво транспортних засобів та устаткування	10100,2	62,9	11026,7	37,1	926,5

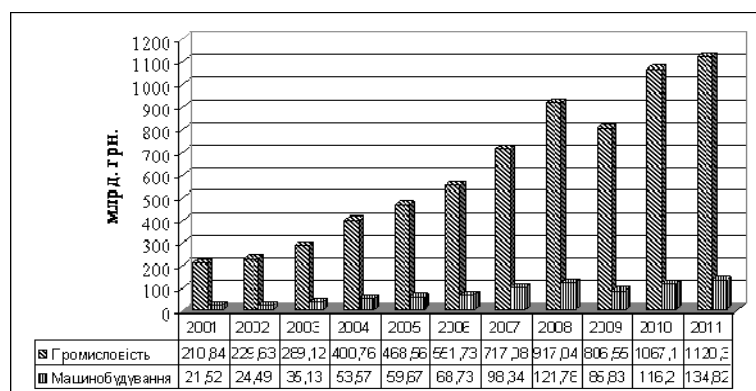

Рис. 2. Динаміка об'ємів реалізації продукції машинобудівних підприємств в 2001 - 2011 рр. (складено за даними Державної Служби Статистики).

За останні роки частка продукції, реалізованої машинобудівними підприємствами в загальнопромисловому виробництві коливалася на рівні 10 - 14 %. Так, в 2011 р. вона склала 12,03%, тоді як в 2001 р. - 10,21%.

З метою оцінки рівня прибутковості машинобудівних підприємств на рис. 3 представлена динаміка показників рентабельності операційної діяльності підприємств цієї галузі.

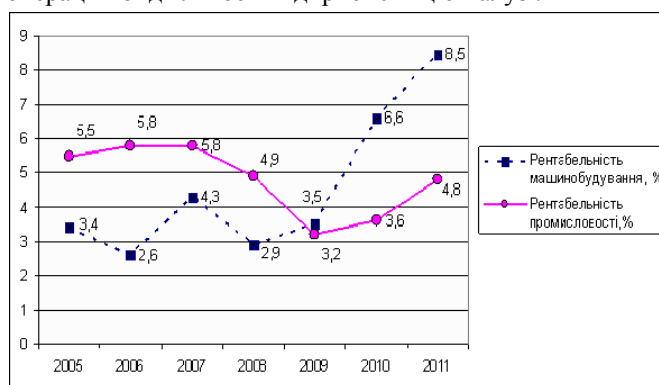

Рис. 3. Динаміка рентабельності промисловості і машинобудування України в 2005 - 2011 рр. (складено за даними Державної Служби Статистики)

Як показують дані рис. 3, рівень рентабельності машинобудівних підприємств став знижуватися з кінця 2008 р., що обумовлено початком кризи. У 2011 р. показники рентабельності машинобудування значно покращились не лише по відношенню до 2010 р., але і до усього аналізованого періоду.

Висновки. Оцінюючи якість управління фінансовою діяльністю машинобудівних підприємств, необхідно відзначити кілька проблем:

- 1) різна розмірність фінансових коефіцієнтів і суттєва варіативність їх вихідних ознак, що ускладнюють їх сумісне застосування;
- 2) відсутня універсальна методика трактування якісних показників управління фінансовою діяльністю

підприємств і присвоєння йому відповідних логічних значень («якісне - неякісне»). Незважаючи на те, що існують рекомендовані нормативні значення для основних фінансових коефіцієнтів, однак вони не враховують ні галузеві особливості машинобудівних підприємств, ні специфіку зовнішнього фінансового середовища підприємств, в якому вони функціонують.

Джерела та література:

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – К. : Знання-Прес, 2006. – 287 с.
2. Крутик А. Б., Хайкин М. М. Основы финансовой деятельности предприятия. Учебник. / А. Б. Крутик, М. М. Хайкин – С-Пб. : Бизнес-пресса, 2009. – 189 с.
3. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. / О. О. Терещенко – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
4. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / Г. І. Філіна. – К. : Центр учбов. л-ри, 2007. – 320 с.
5. Фінанси підприємств: Підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін. ; Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. Поддєрьогін А. М. – 6-те вид., перероб. та допов. – К. : КНЕУ, 2006. – 552 с.
6. Финансовый менеджмент. Теория и практика / Под ред. Стояновой Е. С. – М. : Перспектива, 2010. – 153 с.

Азизова Л.Р., Горовец Н.А.

УДК 336.71:330,332 (477)

СПЕЦИФИКА КЛАССИФИКАЦИИ БАНКОВ В УКРАИНЕ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В СТРАНЕ

Аннотация. В статье рассмотрена структура банков в Украине в разрезе основных классификационных признаков, таких как форма собственности, организационно-правовая форма, объем активов, происхождение капитала, территориальная диверсификация, функциональный признак. Виды банков в разрезе каждого признака рассматривались с позиции их отрицательного и положительного влияния на развитие денежно-кредитных и экономических процессов в стране. В статье выявлены возможные пути структурных изменений в классификации банковских учреждений.

Ключевые слова: классификация банков, акционерный банк, государственный банк, банк с иностранными инвестициями, региональный банк, универсальный банк, специализированный банк, проблемный банк, общенациональный банк.

Анотация. В статті розглянуто структуру банків в Україні в розрізі основних класифікаційних ознак, таких як форма власності, організаційно-правова форма, обсяг активів, походження капіталу, територіальна диверсифікація, функціональна ознака. Види банків у розрізі кожної ознаки розглядалися з позиції їх негативного і позитивного впливу на розвиток грошово-кредитних і економічних процесів в країні. У статті виявлено можливі шляхи структурних змін у класифікації банківських установ.

Ключові слова: класифікація банків, акціонерний банк, державний банк, банк з іноземними інвестиціями, універсальний банк, спеціалізований банк, проблемний банк, регіональний банк, загальнонаціональний банк.

Summary. The banking system - the most important sector of the national economy of any country. Commercial banks, on the one hand, in line with the monetary policy of the State to regulate cash flow, affecting the speed of traffic, emissions, total weight, including the amount of cash in circulation, on the other hand, are a tool for solving problems socio-economic development of the state, growth and accelerate the pace of investment in the real economy.

The banking system is characterized by a multitude of factors that determine the characteristics of each individual banking system within the state and especially its interaction with external systems. One such factor is the structure of the banking institutions formed by types of banks. The current structure of banks can have a significant influence on monetary and economic processes in the country. The paper examines the structure of Ukrainian banks by major classifications, such as ownership, legal form, the volume of assets, the origin of capital, territorial diversification, functional feature. Types of banks in the context of each trait considered in terms of their negative and positive impact on the development of monetary and economic processes in the country. The article identifies possible ways of structural changes in the classification of banking institutions.

Keywords: classification of banks, joint-stock bank, a state bank, a bank with foreign capital, the universal bank, specialized bank, bad bank, a regional bank, a national bank.

Постановка проблеми. Банковские учреждения являются одним из инструментов решения проблем денежно-кредитной политики, социально-экономического развития государства, роста объема и ускорения темпов роста инвестиций в реальный сектор экономики. В зависимости от национального законодательства той или иной страны, исторических традиций, особенностей формирования национальных фондовых рынков в каждом государстве формируется своя структура банковских учреждений, которые могут играть различную роль в экономике страны. Поэтому выявление положительных и отрицательных сторон сложившейся структуры банков в Украине является актуальным.

Анализ существующих подходов к исследуемой проблематике. Различные аспекты деятельности банков исследовали как отечественные, так и зарубежные ученые-экономисты, среди которых исследования В. Корнеева, В. Мищенко, М.Савлука, Н. Шелудько, В. Опарина, В. Федосова, О. Шарова,